

DELEGACIONS SOLIDÀRIES USTEC-ENTREPOBLES A GUATEMALA

L'origen de les delegacions solidàries USTEC-Entrepobles a Guatemala

Cada any obrim el procés de preparació d'aquestes delegacions. És el moment de recordar-ne l'origen.

Gràcies a la invitació de l'associació Entrepobles, la USTEC va participar en la primera visita per terra a les Comunitats de Població en Resistència (CPR). El nostre sindicat va formar part de la comissió internacional de verificació de febrer de 1993, per tal de ser testimonis de la repressió que l'exèrcit de Guatemala exercia sobre la població civil que habitava aquelles comunitats. En aquell marc, va néixer el nostre agermanament amb l'Associació de Mestres de l'Ixcan.

L'agermanament va comportar uns compromisos, els quals lògicament han anat variant amb el temps. Sortosament, la relació mai no s'ha trencat. De fet, el 2018 vam celebrar-ne els 25 anys. Un doble aniversari, ja que s'acomplien els 25 anys, també, de les Delegacions Solidàries.

Les delegacions són grups de persones que, convocades per Entrepobles i per USTEC, viatgen a Guatemala i fan acompanyament internacional, presència internacional. A la tornada, la gent manifesta que és un plaer i una font d'aprenentatges, de trobades i d'amistats, com a expressió de la seva estada a les comunitats (darrerament sobretot a Primavera de l'Ixcan).

Per a les persones de l'equip preparador de les Delegacions, aquests anys de participació i de comunicació amb els grups candidats a ser delegació i, per la seva banda, amb les CPR, han estat d'allò més enriquidors. Són llaços que cada cop esdevenen més perdurables. Ens hem nodrit amb la serenitat i la resiliència, amb l'hospitalitat i la consciència que ens han regalat.

USTEC-STE (IAC) hem intentat respondre als compromisos originaris, aquells que vam adquirir i segellar a la selva de l'Ixcan.

partir d'aquí, vam acordar que les sessions següents anirien destinades a oferir-los diferents estratègies, materials i activitats concretes de les assignatures de llengua, matemàtiques i educació física.

Abans de començar a realitzar les formacions vam voler visitar dues escoles, una de privada a Ciutat de Guatemala i l'altra de pública a Tactic, per entendre com funcionaven altres realitats socials i educatives del país. En aquestes dues escoles ens vam citar amb les directores dels centres, que ens van explicar les metodologies utilitzades i ens van mostrar els materials que treballaven, i vam poder parlar amb els i les mestres i alguns alumnes. Tota la informació obtinguda ens va servir per plantejar i dissenyar, d'una manera molt més real i contextualitzada, les formacions que posteriorment vam compartir amb els i les docents de Primavera.

Així doncs, el dia 16 de juny vam realitzar la primera formació titulada «La disciplina en el context escolar». Per a nosaltres aquesta era la primera experiència com a formadores de docents i la vam gaudir moltíssim. El resultat va ser tan positiu que va significar una injecció extra de motivació i ganes per a la realització de la darrera formació, titulada «El procés de ensenyament-aprenentatge actiu, recursos i metodologies», que vam decidir dividir en dues sessions per tal de poder compartir amb el grup de mestres tot el contingut i els materials preparats. L'interès i la participació dels i les docents van ser molt alts i es van poder crear espais de diàleg i reflexió; a més, es van sentir còmodes per parlar de les seves mancances d'informació sobre alguns temes i demanar con-

sell. D'aquesta manera es va anar establint una xarxa d'ajuda mútua.

Abans de finalitzar l'última sessió i de donar per acabat el nostre projecte, els i les docents ens van fer una petició molt significativa per a nosaltres: realitzar unes xerrades amb les mares i pares de família per tal de conscienciar-los sobre la importància de l'educació, la transmissió de valors positius i el suport de la família en l'educació dels infants. Tot i la poca assistència en les dues xerrades que vam dur a terme, ens va semblar una acció necessària per afavorir la millora de la implicació de tota la població de la comunitat envers l'educació dels nens, nenes i joves de Primavera.

Alhora que realitzàvem el projecte a l'escola, es van anar establint unes relacions molt significatives amb tota la població. Gràcies al funcionament de la comunitat, on ens coordinaven cada dia amb una família diferent per anar a fer els àpats, vam tenir l'oportunitat de conèixer amb major profunditat tota la seva gent, les seves històries i la seva cultura. Ens van acollir, vam assistir a totes les assemblees que vam poder i ens van fer partícips del seu dia a dia. Érem «les Albes de Primavera».

Arribades a aquest punt, vam donar per acabada una experiència que marcarà per sempre les nostres vides. Totes les vivències, alegries i dificultats viscudes, així com les persones que hi vam conèixer, moltes de les quals passaren a ser bones amistats, van esdevenir una font d'aprenentatges vitals que indubtablement formaran part de cadascuna de nosaltres i, sobretot, romanaran indefinidament en els nostres cors.

Si estàs interessat o interessada a rebre més informació sobre les properes delegacions solidàries a Guatemala:

Escriu-nos un correu electrònic, amb l'assumpte «Delegacions de Guatemala», a:

- **Lleida:** jane2@xtec.cat
- **Girona:** laura@sindicat.net
- **Tarragona i Terres de l'Ebre:** bego@sindicat.net
- **Barcelona:** diana.janes@sindicat.net

Durant els darrers anys del conflicte armat intern, la nostra tasca es va centrar a difondre l'existència d'aquelles poblacions civils i el seu clam per la desmilitarització, a denunciar la situació de persecució i a donar acompanyament internacional i suport formatiu a l'equip de mestres.

En els anys posteriors a la signatura dels acords de pau (desembre de 1996), hem insistit en el seu incompliment per part dels governs guatemalencs de torn (negociació del rescabament...); hem reflectit que els feien i els fan la guerra per altres mitjans (la guerra econòmica, les amenaces i la criminalització); hem continuat la tasca de suport a l'educació, hi hem col·laborat amb beques per a l'alumnat que no podia ni pot continuar els estudis en la mateixa comunitat...

Hem fet campanyes pels centres escolars de Catalunya. Unes quantes escoles i instituts s'han cartejat amb l'alumnat guatemalenc... Hem continuat any rere any convocant docents per a les sessions en què es preparen per anar cap al continent germà...

Hem perdurat tossudament en la campanya del 0,7 i +, que fa possible beques per a estudiants de Primavera de l'Ixcán (Guatemala) i, d'altra banda, transport escolar per a Nueva Esperanza (El Salvador)

No tot han estat flors i violes. De tothom és sabut que la nostra societat cada dia és més individualista i que això fa minvar la passió per la cooperació. Igualment, hi notem la preocupació de les generacions que van viure en la Resistència: no és fàcil transmetre la memòria ni contagiar l'esperit del treball comunitari, del compartir-ho tot. El món globalitzat capitalista i patriarcal enverina tots els racons de la Terra, la nostra llar.

El nostre sindicat i la nostra intersindical (la Intersindical Alternativa de Catalunya), juntament amb Entrepobles, ens comprometem a animar les noves delegacions a continuar amb nosaltres, tot denunciant i actuant contra les injustícies que aquí i arreu deshumanitzen perquè impedeixen desenvolupaments comunitaris i existències que valguin la pena de ser viscudes. Aquestes injustícies neden en el mar de la perversió de les privatitzacions, la precarietat forçada, l'aporofòbia, la imposició d'una manera de pensar que destrueix i menysté la cura de la natura i de les persones, l'esclavitud laboral i sexual, la cobdícia insaciada de les grans corporacions, l'espòli, l'extractivisme i un munt de despropòsits.

Aquests són l'esperit i els reptes de les delegacions solidàries.
Engresqueu-vos a participar-hi!

Experiència de les delegacions: el testimoni de les dues Albes **¡Lluitar per viure, lluitar per avançar!**

Diuen que **“hi ha llocs on una persona es queda, i llocs que resten en un”** i aquest segon cas és, definitivament, la Comunitat de Població en Resistència (CPR) Primavera del Ixcán.

Situada al municipi del Quiché, a escassos quilòmetres de la frontera amb Mèxic, trobem aquesta comunitat resultat de la lluita en resistència de moltes i molts guatemalencs, que van defensar els seus drets davant d'un govern que va arrasar les seves terres i les seves vides. Suposem que tota la història que emmarca la comunitat i tota la seva gent fa que sigui un lloc amb una màgia especial.

Prendre una decisió important no ens havia semblat mai tan fàcil com quan, el gener del 2019, vam confirmar que passaríem els 8 mesos següents compartint, col·laborant i acompanyant, sobretot a nivell educatiu, les famílies de Primavera, on sense saber-ho acabaríem formant una nova família a l'altra punta del món. La voluntat de marxar per un període de temps tan llarg a una zona rural i molt aïllada de Guatemala no va ser fruit d'un capritx momentani, sinó que va sorgir d'una necessitat de la comunitat i del nostre desig de desenvolupar un projecte educatiu que fos útil i significatiu tant per a l'equip docent i alumnes de Primavera com per a nosaltres mateixes.

A més, les experiències que havíem viscut anteriorment en països com Nicaragua, Nepal o, fins i tot, en aquesta mateixa comunitat, ens havien demostrat la poca efectivitat de la cooperació educativa de curta durada. Tot i que, en aquest cas, el fet de conèixer de primera mà la situació de l'educació a Primavera ens va facilitar el plantejament, disseny i contextualització del projecte que hi volíem desenvolupar. Així doncs, abans d'iniciar l'aventura, vam acordar que l'objectiu general seria compartir amb les i els mestres de la comunitat diferents estratègies, recursos i eines que els permetessin millorar-ne la tasca docent per tal que els infants poguessin rebre una millor educació. A partir d'aquest objectiu genreal, vam decidir que els específics serien observar el funcionament i la gestió de totes les aules de l'escola primària, identificar els aspectes que calia millorar i organitzar, preparar i dinamitzar sessions de formació sobre aquests temes per als i les docents.

L'arribada a Primavera no va ser gens fàcil: carreteres plenes de corbes, conductors «temeraris» que no coneixen el pedal de fre, venedors ambulants cridant arreu, transbords, tetrís impossibles dins les camionetes... I després de més de 9 hores, ens trobàvem allà, on seria casa nostra durant molt temps. Després d'uns dies d'adaptació que vam aprofitar per descobrir la comunitat i per conèixer i reunir-nos amb les autoritats, vam començar el desenvolupament del projecte exposant la nostra proposta al grup de mestres de l'escola primària.

Vam sortir molt motivades d'aquesta primera trobada, ja que la rebuda del projecte va ser molt positiva, la qual cosa ens va permetre iniciar amb moltes ganes les observacions a les diferents aules, que s'allargarien fins a finals de maig.

El pas següent va ser analitzar la situació de cada aula, identificar aquells aspectes educatius que requerien una millora imminent, compartir-los amb els docents i acordar-hi els temes dels quals tenien més necessitat i sobre els quals estaven interessats a rebre formació. En aquest sentit, un cop exposades les nostres conclusions sobre el que havíem observat, tots vam coincidir que calia començar tractant el punt de la disciplina i l'ordre a l'aula, ja que per afavorir el desenvolupament educatiu i personal dels alumnes és imprescindible que l'espai i el clima de treball al centre sigui adequat i de qualitat. A

